

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Практикум з розвитку зв'язного мовлення
молодших школярів з методикою навчання»

Дисципліна № BB2.2.4

III семестр

Кількість кредитів ECTS – 3 кредити

I. Основна мета засвоєння курсу – підготувати творчо мислячого спеціаліста (магістра) для навчальної роботи з учнями початкової школи; озброїти майбутніх фахівців початкової освіти інноваційними методами розвитку усного та писемного зв'язного мовлення; удосконалити вміння у студентів раціонально поєднувати методи традиційного, розвивального та інноваційного навчання; вчити працювати з учнями згідно поставленої мети уроку з баченням кінцевого позитивного результату, який одержали б учні, проявляючи свої вміння доводити правильність своїх думок високо змістовним зв'язним мовлення полягає у формуванні умінь реалізації ефективної системи телефонної комунікації в навчальному процесі та повсякденному житті.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності).

Дисципліна «Практикум з розвитку зв'язного мовлення молодших школярів з методикою навчання» дозволяє набуту студентам додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки, озброїти майбутніх фахівців початкової освіти інноваційними методами розвитку усного та писемного зв'язного мовлення..

III. Завдання дисципліни:

- виховати у студента бажання бути не просто учителем, а учителем-дослідником, порадником, співбесідником, другом дитини і товаришем;
- розвивати у майбутніх фахівців початкової ланки освіти вміння оптимально поєднувати форми навчальної діяльності та прийоми ділової співпраці;
- забезпечити студентів як теоретичними, так і практичними знаннями та методичними уміньми ефективно проводити навчальну діяльність з використанням діалогічного мовлення, сенканів, кубування, асоціативних кушів, кола-вена;
- забезпечити досконале володіння нетрадиційними інтерактивними прийомами роботи з розвитку образного мовлення учнів початкової школи.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни.

Згідно з вимогами освітньо-професійної магістри повинні:

з н а т и:

- джерела педагогічної інноватики розвитку зв'язного мовлення молодших школярів;
- умови розвитку та педагогічних дій, які сприяють ефективному розвитку зв'язного мовлення дітей молодшого шкільного віку;
- позицію учителя в системі традиційного і нетрадиційного розвитку зв'язного мовлення учнів початкової школи;
- поради науковців та педагогів-новаторів щодо оптимального поєднання методів та прийомів роботи для успішного розвитку зв'язного мовлення молодших школярів;
- методика проведення групових форм навчання, що сприяє ефективно емоційному розвитку зв'язного мовлення молодших школярів.

уміти:

- створювати умови для використання досвіду роботи учителів-новаторів та педагогів-дослідників;
- запозичувати у процес традиційного навчання розвитку зв'язного мовлення досвід роботи учителів, які експериментально перевіряли у навчальній діяльності з дітьми методи та прийоми роботи технологій кооперативного навчання, розвивального, М.Монтессорі, Проектів, чотирьох площин, ЧПКМ та ін.;
- користуватися методами вивчення і оцінки інноваційних процесів у педагогічній теорії і практиці;
- інтерпретувати досвід педагогів-новаторів і розроблені ними технології в особистій професійній педагогічній діяльності;
- методично правильно створювати навчальну задачу;
- володіти методикою правильного пояснення кожного інноваційного методу та прийому роботи, спрямованого на розвиток зв'язного мовлення молодших школярів.

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Формування комунікативної компетентності молодших школярів. Формування аудіативних умінь та навичок і діалогічного мовлення на уроках української мови.

Тема 2. Перекази, їх значення для розвитку зв'язного мовлення. Орієнтовна структура уроків написання переказів та методика їх проведення.

Тема 3. Твори. Методика роботи над ними

Тема 4. Інноваційні методи побудови міні-текстів як фундаментальної основи написання творів за літературними джерелами.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра української мови та методики навчання факультету педагогіки та психології: професор *Антоніна Пантелеймонівна Каніщенко*.

Обсяг навчального навантаження та термін викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ECTS), з яких аудиторних – 26 год.: лекційних – 10 год., практичних – 16 год.; самостійна робота – 64 год.

Дисципліна викладається у III семестрі.

VII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Богуш А. М. Методика розвитку рідної мови. – К.: Вища школа, 1995.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. – К.: Видавничий дім "Слово", 2010. – 374 с.
3. Варзацька Л.О. Навчання мови та мовлення на основі тексту. – К.: Рад. шк., 1986.
4. Варзацька Л.О., Шевченко Л.М. Методика розвитку зв'язного мовлення школярів: методичні рекомендації. – К.: Рад. шк., 1992.
5. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: навч.-метод. посібник / М. С. Вашуленко. – К.: Освіта, 2006. – 268 с.
6. Вашуленко О. В. Мовленнєва складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра // Початкова школа. – 2011. – № 12. – С. 16-21.
7. Гац Н.А. Ознайомлення молодших школярів із засобами зв'язності тексту: Навчально-методичний посібник. – Тернопіль: Горлиця, 1995.
8. Гудзик І.П. Аудіювання українською мовою: Посібник. – К.: Педагогічна думка, 2003.
9. Гудзик І.П. Розвиток комунікативної компетенції на уроках читання // Початкова школа. – 2004. – № 11 – С.25-29.

10. Дичківська І. М. М. Монтессорі: теорія і технологія. – К.: Видавничий дім "Слово", 2009. – 304 с.
11. Зміст, дидактичні структури та методичне забезпечення уроків у початкових класах (психологічні та педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник для студентів педагогічного факультету, керівництво до педагогічної практики / Коваль Г.П., Павелків Г.В, Деркач Н.І. та ін. – Рівне, 2003.
12. Каніщенко А. П. Вчимо дітей писати твори. Навч.-метод.посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009.
13. Каніщенко А. П. Навчаємо дітей образного зв'язного мовлення. – Т.: Навчальна книга – Богдан, 2012.
14. Каніщенко А. П. Опорні групи лексики для розвитку зв'язного мовлення. Дидактичний матеріал. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008.
15. Каніщенко А. П. Робота над текстом у початкових класах: навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009.
16. Каніщенко А. П. Розвиток зв'язного мовлення першокласників: Методичні рекомендації для учнів педучилищ та студентів педінститутів. – К. : МНО України, 1991.
17. Каніщенко А. П. Розвиток зв'язного мовлення, фонетичного слуху та активного словника першокласників. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009.
18. Каніщенко А. П. Уроки навчання грамоти за букварем: посібник для вчителя. – К.: Промінь, 2007.
19. Каніщенко А. П. Уроки розвитку зв'язного мовлення у початковій школі. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009.
20. Каніщенко А. П., Розвиток зв'язного мовлення першокласників. Методичні рекомендації для студентів та учителів. – К.: МОН України, 1991.
21. Каніщенко А. П., Ткачук Г.О. та інші. Інтегрований курс. Українська мова з методикою навчання в початкових класах: підручник. – К.: Промінь, 2008.
22. Каніщенко А. П., Чабайовська М. І. Методика роботи над словом: навчально-методичний посібник / А. П. Каніщенко, М. І. Чабайовська. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 168 с.
23. Коваль Г.П., Деркач Н.І., Пасічник Я.А., Захарчук З.О. та ін. Дидактичні структури уроків, їх зміст та методичне забезпечення в початкових класах. Сучасні вимоги до уроків. – Рівне, 1997.

VIII. Метод навчання

Лекція, педагогічні та інноваційні методи навчання з використанням лекційно-практичних та роздаткових матеріалів.

IX. Система оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, виконання творчих залікових робіт.

Підсумковий контроль: залік.

X. Реєстрація на навчальну дисципліну: в деканаті